

Besluit van College van burgemeester en wethouders Lisse

Zaakkenmerk/Onderwerp	Z-21-167646/Regionale Energiestrategie RES 1.0 Lisse
Verantwoordelijke	TM Strategie en Projecten
Zaakkenmerk/Document kenmerk	Z-21-167646/D - 397386
Vertrouwelijkheid	Openbaar
Portefeuillehouder	
Besloten in de vergadering van	College Lisse d.d. 13 apr 2021

Toelichting besluit

Wij stellen voor

1. De Regionale Energiestrategie (RES 1.0) voor te leggen aan de gemeenteraad, met positief advies op de volgende bijbehorende beslispunten
 - a) de RES 1.0 vast te stellen als uitwerking van eerdere afspraken waarin de gemeente deel heeft, waaronder:
 - Het Energieakkoord Holland Rijnland uit 2017 waarin de ambitie is opgenomen om in 2050 energieneutraal te zijn
 - Het Nationale Klimaatakkoord, met daarin de CO₂-reductie doelstelling voor 2030 (49% t.o.v. 1990) en 2050 (95% t.o.v. 1990)
 - b) te inventariseren uiterlijk 1 oktober 2021 welke lokale acties nodig zijn om verder invulling te geven aan de RES 1.0
 - c) de RES uit te werken in het lokaal (omgevings-)beleid, in afstemming met de Regionale Omgevingsagenda Holland Rijnland
2. Het PHO+ Energie als bestuurlijk afstemplatform van de RES Holland Rijnland te verzoeken een procesplan RES 2.0 op te stellen dat voorziet in verdere concretisering en uitwerking van de RES 1.0 tot RES 2.0

Samenvatting

De gemeenteraad wordt gevraagd om de Regionale Energiestrategie (RES 1.0) vast te stellen voor 1 juli 2021.

Inleiding

In 2019 presenteerde het kabinet het Klimaatakkoord. Nederland gaf hiermee invulling aan de internationale klimaatafspraken van Parijs. Daarin maakten 195 landen afspraken om de CO₂-uitstoot te verminderen en zo de wereldwijde temperatuurstijging tot 2 graden Celsius te beperken. De decentrale overheden hebben allen het Nationale Klimaatakkoord onderschreven via de koepelorganisaties

(VNG, IPO, UvW), waarbij voorwaarden gesteld zijn.

In het Klimaatakkoord staat onder meer dat dertig energieregio's in Nederland onderzoeken waar en hoe ze kunnen bijdragen aan de klimaatdoelstellingen. Ze leggen dit vast in een eigen Regionale Energie Strategie (RES). De RES 1.0 is dus geen doel op zich, maar een middel om onderdelen van het Nationale Klimaatakkoord te realiseren. De RES 1.0 is een belangrijke tussenstap op weg naar 2030 (49% CO₂ reductie) en uiteindelijk 2050 (95% CO₂ reductie). Per 1 juli 2021 wordt elke regio gevraagd de RES 1.0 aan het NP RES te leveren. De RES wordt tweejaarlijks geactualiseerd, waarbij ruimte bestaat voor nadere uitwerking en aanpassingen. De RES 2.0 zal in die hoedanigheid in 2023 gereed zijn.

De RES maakt onderdeel uit van het Nationaal Programma RES, een gezamenlijke interbestuurlijk programma van Rijk en decentrale overheden, inclusief de VNG. Het NP RES vraagt alle regio's de RES 1.0 per 1 juli 2021 aan te leveren. Holland Rijnland is één van die dertig regio's. Met dertien gemeenten, twee waterschappen, de provincie, de netbeheerder (Liander) en andere partijen is vorm gegeven aan de RES 1.0 van Holland Rijnland. Tevens zijn via een intensief proces vele andere lokale en regionale partijen, inwoners en bedrijven betrokken. De RES 1.0 kent zijn basis onder meer in het Regionale Energieakkoord uit 2017. Hierin is door de samenwerkende overheden in Holland Rijnland uitgesproken om in 2050 energieneutraal te zijn. De RES gaat in elk geval in op opwek van hernieuwbare elektriciteit en warmte. Vanuit de gezamenlijke ambitie zijn energiebesparing en mobiliteit ook onderdeel van de RES Holland Rijnland.

Wat willen we bereiken

Bij instemming over de RES 1.0 wordt een belangrijke (tussen)stap in de regionale energietransitie binnen Holland Rijnland gezet. Op basis van de voorliggende RES 1.0 wordt uitvoering gegeven aan de volgende ambities, verdeeld over een viertal sporen:

1. Energiebesparing: 1.1 TWh energiebesparing in 2030 oftewel 11% ten opzichte van 2014
2. Duurzame mobiliteit: reductie van de CO₂-uitstoot door mobiliteit in Holland Rijnland met 22% in 2030 ten opzichte van 1990 & reductie van energieverbruik door mobiliteit in Holland Rijnland met 11% ten opzichte van 2014
3. Warmte: in 2050 verwarmen we alleen nog met duurzame bronnen.
4. Elektriciteit: 1,05 Terrawattuur (TWh) aanvullende opwek van hernieuwbare elektriciteit in 2030

Energiebesparing

Als eerste moeten we besparen. Want wat niet wordt gebruikt, hoeft niet te worden opgewekt. De ambitie voor besparing is 1,1 TWh in 2030 oftewel 11 procent minder dan in 2014. Dat doen we door 11 procent te besparen op mobiliteit en 15 procent op de gebouwde omgeving. In woningen kunnen we vooral besparen op warmte. Bij diensten ook op elektriciteit. Besparing is een gemeentelijke verantwoordelijkheid en taak. Focus van besparing ligt op de gebouwde omgeving (warmte in woningen, elektriciteit en warmte in utiliteiten). In regioverband wordt ook voor mobiliteit actief ingezet op besparing. Besparing gericht op land-/tuinbouw en industrie kan onderwerp van kennis- en informatie uitwisseling zijn in

de regio en mogelijke nadere samenwerking op subregionaal verband.

Duurzame mobiliteit

Wij zetten in op schonere, slimmere en andere mobiliteit. Dit leidt tot de volgende twee concrete doelen:

- Reductie van de CO2 uitstoot door mobiliteit in Holland Rijnland met 22 procent in 2030 ten opzichte van 1990
- Reductie van het energieverbruik door mobiliteit in Holland Rijnland met 11 procent in 2030 ten opzichte van 2014

Er is in kaart gebracht welke maatregelen bijdragen aan het behalen van deze doelen. Verdere uitwerking hiervan vindt plaats na vaststelling van de RES 1.0 en de Regionale Strategie Mobiliteit.

Warmte

De voorkeursvolgorde van warmtebronnen, de zogenaamde warmteladder, is als volgt:

1. Restwarmte
2. Geothermie
3. Aquathermie (i.c.m. Warmte- en Koudeopslag WKO)
4. Open WKO's
5. Warmtepompen en all-electric oplossingen
6. Groen Gas
7. Biomassa

Deze ladder is onder andere gebaseerd op het principe dat we elektrificatie van de warmtevraag zoveel mogelijk proberen te voorkomen. We volgen de mogelijkheden voor toepassing van waterstof als techniek in de gebouwde omgeving met belangstelling. De huidige verwachting is dat dit nog geen rol van betekenis zal vervullen voor 2030. Daarbij geldt dat groene waterstof leidt tot aanvullend benodigde opwek van hernieuwbare elektriciteit (windmolens en zonnepanelen).

Collectieve warmtesystemen, oftewel warmtenetten, lijken voor een groot deel van de regio de meest geschikte manier voor verwarming. Om beter zicht te krijgen op de bronnen die het warmtenet gaan voeden, zijn er verschillende nieuwe onderzoeken gedaan naar bijvoorbeeld restwarmte, geo- en aquathermie. Naast deze duurzame warmtebronnen wordt ook gekeken naar oplossingen die de warmtevraag elektrificeren, zoals bijvoorbeeld aquathermie en hybride warmtepompen.

Verwachting is dat waarschijnlijk voldoende duurzame bronnen (restwarmte, geothermie, aquathermie, groen gas) beschikbaar kunnen zijn om in 2050 de gebouwde omgeving te verwarmen. Voorwaarden hierbij zijn:

- Minimaal 15 procent besparing op warmte. Vooral door woningen te isoleren tot minimaal label D en bedrijven en utiliteitsgebouwen tot label B.
- Een verbinding met het restwarmtenet uit Rotterdam. De samenwerkende partijen zetten hierop stevig in, net als op geothermie.
- Goede samenwerking tussen de RES-partners om bovenlokale kansen te identificeren, af te stemmen en zo mogelijk te realiseren.

Als regisseur van de warmtetransitie in de gebouwde omgeving werkt elke gemeente aan een Transitievisie Warmte

(TVW). Optimale afstemming van lokale vraag en warmtebronnen met bovengemeentelijke potentie vragen afstemming en samenwerking tussen gemeenten. Op basis van de RES 1.0 gaat gewerkt worden aan regionale principes over warmteinzet (koppelen vraag en aanbod en de benodigde bovenlokale infrastructuur).

Elektriciteit

De regionale ambitie is om in 2030 1,05 TWh aanvullende opwek van hernieuwbare elektriciteit gerealiseerd te hebben. Dit is een passende inzet voor de regio en in lijn met de ambities uit het Regionale Energieakkoord (2017) en de nationale opgave van 35 TWh. Deze inzet wordt opgewekt door een combinatie van zonnepanelen op (grote) daken en zonnevelden en windturbines. Om in 2030 de opwek gerealiseerd te hebben, moeten begin 2025 de benodigde vergunningen verleend zijn. Dit vraagt om voortvarende verdere uitwerking en concretisering van de ambities.

De RES 1.0 is ontwikkeld in nauwe samenwerking met de regionale netbeheerder Liander. De plannen voor de regio Holland Rijnland leren dat Liander de elektriciteitsnetten komende jaren fors moet uitbreiden. Daarmee worden direct 'stopcontacten' gecreëerd, waarop latere lokale wind of zon projecten kunnen worden aangesloten. Dat zijn no-regret investeringen die hoe dan ook nodig zijn om aan de toekomstige vraag naar elektriciteit te voldoen. De verhouding tussen opwek via zon en via wind is opgenomen in de analyses. Door deze samenwerking hebben we alle plannen integraal kunnen beoordelen. Zo wordt o.a. voorkomen dat extra elektriciteitsstations moeten worden gebouwd met verdere oplopende kosten tot gevolg.

Zon op Daken

We zetten zoveel mogelijk in op het opwekken van zonne-energie op daken, ook om de ruimtelijke claims op het buitengebied te beperken. Die inzet doen we binnen de marges van de netcapaciteit en de optimale verhouding in opgesteld vermogen voor wind- en zonne-energie. Concreet gaat dit om 0,25 TWh aan elektriciteit op grote daken. Ook voor de opwek van elektriciteit op kleine daken is de regionale inzet stevig: 0,24 TWh in 2030 (huidig: 0.07 TWh). De opbrengst van zon op kleine daken telt alleen mee voor het RES-bod als er meer geproduceerd wordt dan 0,24 TWh. Dit is op dit moment niet de verwachting en de opbrengst van zon op (kleine) daken telt daarom niet mee in de regionale bijdrage aan de nationale opgave.

Zonnevelden en windturbines

Voor invulling van de ambitie van dit deel (0,8 TWh) zijn zoekgebieden bepaald. De Concept RES bevatte op dit onderwerp twee denkrichtingen als basis voor verdere uitwerking. Aan de hand van onder meer bestuurlijke weging van de wensen en bedenkingen zijn deze samengebracht tot één kanskaart. Deze kanskaart vormde de basis voor de verdere (lokale) participatie rondom dit onderwerp.

Op basis daarvan heeft een nadere gezamenlijke beschouwing plaatsgevonden van mogelijke gebieden. Hierbij is gekeken naar (on)mogelijkheden vanuit het elektriciteitsnetwerk, de ruimtelijke kwaliteit en het bestuurlijke en maatschappelijke draagvlak. Daarbij zijn zogenaamde 'niet te mitigeren restricties' voor milieu en veiligheid verwerkt. De (bestuurlijke) duiding van (lokale) participatie is hierin ook nadrukkelijk verwerkt, hetgeen veelal heeft geleid tot het verkleinen van de potentiële grotere zoekgebieden.

De zoekgebieden zijn ruimtelijk geduid en bevinden zich voor een groot deel langs (rijks)infrastructuur. De meest kansrijke zoekgebieden van dit moment dekken theoretisch de genoemde ambitie. De kaart markeert gebieden die voldoende kansrijk worden geacht een bijdrage te leveren aan de regionale ambitie, om nader uit te werken en te concretiseren richting de RES 2.0. De gebieden worden op weg naar de RES 2.0 verder uitgewerkt: welke projecten landen uiteindelijk waar? Ook de PlanMER die momenteel wordt opgesteld zal hierbij worden meegenomen. Op dit moment kan nog niet worden gezegd welke of welk deel van de zoekgebieden uiteindelijk gerealiseerd wordt. Gegeven de regionale ambitie vraagt dit om commitment van alle overheden om te blijven zoeken naar aanvullende kansen en zoekgebieden. Ook gaat elke deelnemende overheid aan de slag met inventarisatie van de benodigde aanpassingen van beleid.

Waarom nemen we dit besluit: argumenten

1.1 Het vaststellen van de RES 1.0 is een raadsbevoegdheid.

1.2 Hiermee krijgt de raad op afzienbare termijn inzicht in de lokale acties die voortvloeien uit de RES 1.0, zoals vormgegeven in de Lokale Energiestrategie (LES) en Transitievisie Warmte (TvW).

1.3 De raad geeft hiermee kaders voor uitvoering in de eigen gemeente.

De raad geeft hiermee kaders aan voor verdere uitwerking. Met dit besluit krijgt het college de opdracht van de gemeenteraad om bij het verwerken van de RES 1.0 in het lokale ruimtelijke instrumentarium dit zorgvuldig af te stemmen met de Regionale Omgevingsagenda. Op deze wijze wordt geborgd dat bij toekomstige besluitvorming rondom de ruimtelijke componenten uit de RES andere prioritaire ruimtevragers worden meegewogen.

Het college zal hiervoor een Plan van Aanpak opstellen.

1.4 Hiermee blijven de besluiten van de gemeenteraad in lijn met de besluiten zoals zij aan de andere gemeenteraden van Holland Rijnland worden voorgelegd. Regionaal is afgesproken aan de gemeenteraden een eensluidend besluit voor te leggen.

1.5 De Klimaatwet verplicht gemeenten om 49% minder CO2 uit te stoten in 2030 en 95% in 2050 (t.o.v. 1990). De RES 1.0 is een tussenstap op weg naar de ambities voor 2030. De RES geeft richting om verdere stappen te zetten, op lokaal niveau, en ook in regionale samenhang. In het vervolg en de verdere uitwerking is nadrukkelijk ruimte voor het verwerken van nieuwe inzichten. Op weg naar 2030, en zeker naar 2050, zullen onderdelen toegevoegd worden, afvallen, onder meer aan de hand van nieuwe inzichten, kansen en barrières. Daarbij geldt: onze regionale ambitie om in 2050 energieneutraal te zijn staat. De ambitie voor 2030 is in lijn met de doelstellingen uit het Regionale Energieakkoord uit 2017. We zetten in op een gebalanceerde combinatie van inzet op besparing, mobiliteit, warmtevoorziening in de gebouwde omgeving en opwek van hernieuwbare elektriciteit. De laatste twee zijn standaard onderwerpen in de RES. Vanuit de gezamenlijke ambitie uit het Energieakkoord, zijn ook de onderwerpen energiebesparing en duurzame mobiliteit onderdeel van de RES. Besparen is essentieel: wat niet gebruikt wordt, hoeft niet opgewekt te worden, en beperkt ruimteclaims. De verduurzaming van mobiliteit betreft tevens

een groot aandeel in de energiemix en heeft grote invloed op het energiesysteem. Op deze manier sluit de RES aan op de bestaande uitvoeringslijnen uit het Regionale Energieakkoord.

2.1 DE RES 1.0 moet worden gezien als een startdocument.

De RES 1.0 van Holland Rijnland bevat geen afspraken over het vervolg. De lokale acties (voor de kortere termijn) zijn duidelijk. Ten eerste moeten verschillende componenten met een ruimtelijk aspect worden verankerd in het lokale beleid en het lokale ruimtelijke instrumentarium. Daarnaast moet op korte termijn een inventarisatie worden gemaakt van welke acties lokaal nodig zijn. Het is echter wel duidelijk dat een aantal uitvoeringszaken en het invulling geven aan de RES 2.0 beter in regionaal verband kunnen worden opgepakt. Hierbij moet gedacht worden aan onderzoeken naar de toepassingsmogelijkheden van warmtebronnen en nieuwe opwekkingstechnieken, maar ook de monitoring en bewaking van de voortgang. Maar de over de wijze waarop en de exacte verdeling van taken tussen de deelnemers en een centraal regionaal programmateam zijn nog niet gemaakt. Het is verstandig om gezamenlijk, dus in regioverband, een procesplan voor het vervolg te maken.

**Wat moeten we meewegen
bij dit besluit:
kanttekeningen**

1.1 Wanneer de gemeenteraad deze besluiten niet (tijdig) neemt voldoet de RES Holland Rijnland niet 'spelregels' van het NP RES. Aangezien de gehele organisatie vanuit het NP RES bestuurlijk een experiment is (niet eerder voorgekomen dat alle decentrale overheden min of meer gelijktijdig eenzelfde besluit worden geacht te nemen), is het onbekend hoe het proces verder moet wanneer één of meerdere gemeenteraden, verenigde vergaderingen of provinciale staten de gevraagde besluiten niet neemt. Hiermee komen we effectief in een bestuurlijke onbekend en onontgonnen terrein. Op dit moment is bij afwijkende besluiten van één of meerdere van de deelnemende overheden de weg voorwaarts waarschijnlijk de afwijkende 'inbreng' als vorm van wensen & bedenkingen mee te nemen in de voorbereiding van RES 2.0.

1.2 De RES is een politiek-bestuurlijk document dat keuzes markeert en richting geeft, oftewel een strategische verkenning. De RES kent geen binding richting derden en het is in die zin geen 'plan' of beleidsdocument. De RES vraagt om vertaling naar (lokale en bovenlokale) projecten en (ruimtelijk) beleid om tot realisatie te kunnen komen. De individuele RES-partners, zoals de gemeenten, zijn hiervoor aan zet: zij bepalen hoe de RES verder wordt uitgewerkt en vertaald wordt naar lokaal beleid. Dat gebeurt bijvoorbeeld in structuur- of omgevingsvisies en/of in ander beleid (omgevings-, ruimtelijk, duurzaamheids-, energiebeleid of andersoortig). Dat kan ook vragen om bijvoorbeeld aanpassing van beleid, of het organiseren van het samenspel tussen marktpartijen, overheden, maatschappelijke partijen en bewoners. Integrale afweging van de ruimtelijke effecten ten opzichte van andere toekomstige ruimteclaims zal plaatsvinden in de Regionale Omgevingsagenda Holland Rijnland die tevens in juli 2021 vastgesteld zal worden.

1.3 Het halen van de regionale ambities is alleen mogelijk als een aantal randvoorwaarden invulling krijgt, zoals onder andere het overbruggen van beperkingen die voortkomen uit ingezet of voorgenomen beleid van Rijk, provincie en gemeenten en de evenredige verdeling van de lusten en lasten over de samenwerkende partijen. Deze randvoorwaarden zijn

opgenomen en verder uitgewerkt onder hoofdstuk 6.5 van de RES 1.0.

2.1 Door de bestaande structuur, het PHO+ energie, te vragen zorg te dragen voor deze evaluatie en een nieuw procesplan ontstaat een situatie waarin een staande organisatie(structuur) wordt gevraagd haar eigen functioneren te beoordelen. Dit risico is minder groot aangezien binnen de bestaande structuur voldoende 'lokale vertegenwoordigers' de kwaliteit van de evaluatie kunnen bewaken. De laatste tijd zijn wel vraagtekens gezet bij de effectiviteit van de besluitvorming binnen de bestaande organisatiestructuur. Het PHO+ heeft geen mandaat besluiten namens de individuele colleges of volksvertegenwoordigende organen te nemen. Dit betekent dat met name ook effectiviteit van de organisatie(structuur) onderdeel van de evaluatie en het procesplan zullen moeten zijn.

Wat kost het

In 2021 stellen we de RES 1.0 op, die uiterlijk 1 juli ingediend moet zijn. Na afronding van de RES Holland Rijnland versie 1.0 evalueren we de inzet daarop en maken een planning voor de RES 2.0 (in 2023). Waarschijnlijk volgt er een uitvoeringsprogramma voor de verschillende uitvoeringslijnen. Bij het opstellen van de begroting 2022 is het nog niet duidelijk of er ook (zoals in 2019, 2020 en 2021) rijksbudget beschikbaar is. De verwachting is dat dit wel het geval zal zijn. Daarnaast hebben de gemeenten structureel een bijdrage toegezegd voor de uitvoering van het Regionaal Energieakkoord. Hiermee zal voor uitwerking en uitvoering van de RES naar verwachting een bedrag van €570.000 beschikbaar zijn.

De baten en lasten zijn van 2021 naar 2022 behoorlijk verlaagd. De verklaring van dit verschil tussen de begroting 2021 en 2022 wordt primair veroorzaakt door de rijksbijdrage RES die via een doeluitkering is binnengekomen bij de gemeente Alphen aan den Rijn en aan Holland Rijnland ter beschikking is gesteld. Deze bijdrage is, zoals uit het AB besluit van 30 oktober 2019 blijkt voor onze regio in totaal €1.258.118. Het bedrag hiervoor is in 3 jaren aan de begroting van Holland Rijnland toegevoegd. De laatste termijn waarin een bedrag van €500.000 is toegevoegd is 2021.

Om duidelijkheid te verschaffen ten aanzien van de rijksbijdrage is op 25 maart 2021 door de energieregio's verenigd in het RES-beraad (IPO, VNG, Unie van Waterschappen en het Voortgangsoverleg Klimaatakkoord) een brief opgesteld naar de demissionair Ministers van Economische Zaken en Klimaat, Binnenlandse Zaken en Financiën. Momenteel wordt gewacht op een reactie op dit schrijven en daarmee de continuering van een financiële bijdrage vanuit het Rijk om het RES-proces ná het vaststellen van de RES 1.0 te continueren.

Aanpak, uitvoering en participatie

Op 27 september 2017 ondertekenden achttien partijen het Energieakkoord Holland Rijnland. Dit waren de - destijds nog veertien - gemeenten van de regio Holland Rijnland, de provincie Zuid-Holland, de Omgevingsdienst West-Holland, het Hoogheemraadschap van Rijnland en het Samenwerkingsverband Holland Rijnland. Sinds 2017 werken deze partijen samen aan de regionale ambitie om in 2050 een energieneutrale regio te zijn. Het Energieakkoord stelt

concrete tussendoelen voor 2025. Hoe we deze tussendoelen bereiken, staat in een uitvoeringsprogramma dat we jaarlijks evalueren. Bij de ontwikkeling van het nationale Klimaatakkoord bleek in 2018 dat 30 regio's een RES moesten opstellen. Daarin geeft elke regio aan wat haar ambities zijn gericht op 2030, met een doorkijk naar 2050.

In 2019 en de eerste helft van 2020 is eerst gewerkt aan de Concept RES. Die is tot stand gekomen in een intensief samenwerkingsproces tussen publieke partners, de netbeheerder en brede belanghebbenden. Het document is medio 2020 voorgelegd aan de dagelijkse besturen (DB) van de overheidspartners (gemeenten, provincie en waterschappen). Elk DB heeft er voor gekozen om dit te behandelen in haar eigen Raad, de Staten of de Verenigde Vergadering, waarbij zij wensen en bedenkingen konden indienen. Holland Rijnland heeft de ingebrachte wensen en bedenkingen gebundeld en voorzien van duiding over op welke wijze deze zijn meegenomen in de RES 1.0. Beide documenten zijn als bijlage toegevoegd aan dit voorstel. Ook de Programmaraad, een adviserend orgaan waarin het bedrijfsleven en maatschappelijke partners zijn vertegenwoordigd, heeft wensen en bedenkingen ingediend. Op basis hiervan heeft de voorzitter van de Stuurgroep eind september 2020 de Concept RES met de ontvangen wensen en bedenkingen aan het NP RES aangeboden.

In de periode daarna is volop ingezet op enerzijds participatie met inwoners en anderzijds op verdere uitwerking van de inhoudelijke thema's. Basis hiervoor was enerzijds de inhoud van de Concept RES en anderzijds de verzamelde wensen en bedenkingen. Participatie met inwoners heeft eind 2020 (doorlopend naar begin 2021) plaatsgevonden over de energietransitie en de RES in het bijzonder. Dat gebeurde op regionaal en lokaal niveau, op velerlei manieren en daarbij zoekend naar de juiste wijze, rekening houdend met de beperkingen door de Covid-pandemie. In totaal zijn meer dan 10.000 inwoners betrokken, via webinars, enquêtes, straatgesprekken en op andere wijze. De nadruk daarbij lag op lokale activiteiten. Het lijkt erop dat veel inwoners zich bewust zijn van de noodzaak dat er verduurzaamd moet worden en dat daarvoor ook flink wat dient te gebeuren. Deze eerste activiteiten en opbrengsten zijn de eerste stap in een langdurig participatieproces over de energietransitie.

Ook hebben diverse bijeenkomsten met volksvertegenwoordigers plaatsgevonden. De inhoudelijke uitwerking heeft plaatsgevonden in diverse (ambtelijke) werkgroepen waarin alle gemeenten deel konden nemen. Daarna volgde terugkoppelingen en overleg op bestuurlijk niveau. De opbrengst van het participatieproces is in januari 2021 verzameld, en is meegenomen en verwerkt in de voorliggende RES.

Duurzaamheid

De Regionale Energiestrategie draagt bij aan de lokale, regionale en landelijke doelstellingen voor duurzaamheid en klimaat tot 2050.

Hillegom-Lisse-Teylingen

De Regionale Energiestrategie wordt zowel in Hillegom, Lisse en Teylingen ter besluitvorming voorgelegd.

Urgentie	<p>Om de deadline van 1 juli 2021 voor het vaststellen van de RES 1.0 te halen wordt dit collegevoorstel nu voorgelegd aan de vertegenwoordigende organen, o.a. gemeenteraden, van Holland Rijnland.</p>
Evaluatie	<p>Terugmelding van de besluitvorming in de individuele overheden vindt plaats voor 1 juli as in het PHO+, via de Stuurgroep. Hierna biedt de Stuurgroep de RES 1.0 (per brief) aan namens de regiopartners aan het NP RES.</p> <p>Elke deelnemende partij zet zich in om de ambitie van de RES 1.0 te realiseren en werkt verder aan uitwerking, voorbereiding en realisatie van de benodigde maatregelen. Dit gebeurt in elk geval in de vorm van een inventarisatie van benodigde aanpassingen van beleid, uitwerking van zoekgebieden en afstemming in het kader van de regionale structuur warmte.</p> <p>Om de ambities uit te werken en waar te maken, is verdere samenwerking nodig. Opvolging van de RES vraagt in ieder geval om een regulier regionaal bestuurlijk gesprek over de voortgang en het doelbereik: liggen we op koers voor onze ambities? Als basis hiervoor wordt op regionale schaal door de RES-organisatie de voortgang gemonitord op basis van informatie die door de deelnemende overheden wordt aangeleverd.</p> <p>Aanvullend vraagt de opvolging om bovenlokale afstemming van de concretisering van de plannen, kennisuitwisseling, maar ook het gezamenlijk ontwikkelen van de RES 2.0. Welke activiteiten en verantwoordelijkheden daarbij lokaal, of regionaal belegd worden, zal worden uitgewerkt in het procesplan voor de RES 2.0. Dat is een separaat document, dat dit najaar wordt voorgelegd aan colleges ter vaststelling.</p>
Bijlagen en achtergrondinformatie	<ul style="list-style-type: none">A. RES 1.0B. RES-kaart Holland RijnlandC. Bijlage 1.1 Samenvatting reactie Wensen en BedenkingenD. Bijlage 1.2 Integraal overzicht Wensen en Bedenkingen op Concept RESE. Bijlage 2.1 energie als samenhangend systeemF. Bijlage 3.1 Energiebesparing- Ontwikkeling, potentie en instrumentarium inG. Bijlage 4.1 Uitkomsten onderzoek duurzame mobiliteit in RES 1.0_def2H. Bijlage 5.1 Toelichting vraag en aanbodI. Bijlage 5.2 Notitie piek- en back-up voorzieningJ. Bijlage 5.3 Waterstof in de gebouwde omgevingK. Bijlage 5.4 CascaderingL. Bijlage 6.1 Netimpact rapportage RES 1.0 Holland RijnlandM. Bijlage 6.2 Ruimtelijke Kwaliteit analyseN. Bijlage 6.3 Routekaart zon op dakO. Bijlage 6.4 Procesbeschrijving van Denkrichtingen Concept RES naar Kansrijke gebieden RES 1.0P. Bijlage 6.5 Handreiking verankering in omgevingsbeleidQ. Bijlage 8.1 Uitkomsten regionale enquête over de energietransitie in de RES-regio Holland-RijnlandR. Bijlage 8.2 Uitkomsten aanvullende enquête over de ruimtelijke voorwaarden en financiële participatieS. Bijlage 8.3 opbrengsten lokale participatie

